

INSTRUKCJA MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 20 grudnia 1954 r.

w sprawie kierowania do komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia osób ubiegających się o zaopatrzenie inwalidów wojskowych oraz przyznawania im zaopatrzeń pieniężnych.

I. Kierowanie na badanie komisyjne osób uznanych za inwalidów wojskowych i wojennych na podstawie przepisów obowiązujących przed dnem 1 lipca 1954 r. i wymiar zaopatrzeń pieniężnych na podstawie nowych orzeczeń komisyjnych.

§ 1. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi) — wydział pracy i pomocy społecznej, zwane w dalszym ciągu „prezydium”, kieruje do komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia (KIZ) następujące sprawy:

- 1) kontrolnego badania lekarskiego inwalidów z powodu:
  - a) upływu czasokresu, na jaki określony został stopień utraty zdolności zarobkowej,
  - b) wniosku inwalidy uzasadnionego pogorszeniem uszkodzeń zdrowia pozostających w związku ze służbą wojskową;
- 2) z wniosków o przyznanie zaopatrzenia inwalidzkiego, zgłoszonych do dnia 1 grudnia 1954 r. przez osoby zwolnione z wojska przed dniem 1 lipca 1954 r., w których postępowanie nie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem dotychczasowych komisji lekarskich (inwalidzkich komisji rewizyjno-lekarskich — IKRL lub inwalidzkich komisji odwoławczych — IKO) do dnia 31 grudnia 1954 r.;
- 3) z zarządzonych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej rewizji poprzednich orzeczeń;
- 4) w których wypłata zaopatrzeń inwalidzkich dokonywana jest na podstawie orzeczeń wydanych przed dniem 1 września 1939 r.

§ 2. 1. Sprawy, o których mowa w § 1, na terenie całego województwa rozpatruje tylko jedna KIZ z siedzibą w mieście będącym siedzibą prezydium wojewódzkiej rady narodowej. W przypadku gdy miasto to jest siedzibą więcej niż jednej KIZ, prezydium ustali, do której komisji sprawy te będą kierowane.

2. Prezydium kieruje do KIZ sprawy w ten sposób, aby na danym posiedzeniu komisji były rozpatrywane w miarę możliwości tylko sprawy, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a) i b), albo tylko sprawy, o których mowa w § 1 pkt 2, 3 i 4.

§ 3. 1. Inwalidów, których stopień utraty zdolności zarobkowej dotychczasowe komisje lekarskie (IKRL — IKO) ustaliły na czas określony, wzywa się do KIZ w takim terminie, aby nowe orzeczenia zostały wydane najpóźniej na 14 dni przed upływem terminu ważności poprzedniego orzeczenia.

2. Prezydium może poddać inwalidę z urzędu badaniu przez KIZ bez względu na termin ważności orzeczenia.

§ 4. Kontrolne badanie lekarskie na wniosek inwalidy uzasadnione pogorszeniem się stanu zdrowia może nastąpić najwcześniej po upływie jednego roku od daty ostatniego orzeczenia, pod warunkiem przedłożenia przez inwalidę zaświadczenia lekarza społecznej służby zdrowia, stwierdzającego istotne pogorszenie się uszkodzeń zdrowia pozostających w związku ze służbą wojskową.

§ 5. 1. O zarządzeniu przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej rewizji prawomocnego orzeczenia IKRL lub IKO (§ 1 pkt 3) prezydium zawiadamia inwalidę. W zawiadomieniu należy wskazać okoliczności, które wymagają udowodnienia, oraz wezwać inwalidę do dostarczenia odpowiednich dowodów lub do zgłoszenia wniosku w zakresie postępowania dowodowego w terminie dwumiesięcznym od daty doręczenia zawiadomienia.

2. Jeżeli istnieje możliwość uzyskania dowodów lub wyjaśnień od władz albo urzędów (krajowych lub zagranicznych), prezydium przeprowadza równocześnie z urzędu, odpowiednie postępowanie w celu uzyskania tych dowodów lub wyjaśnień.

3. W przypadku nieprzedstawienia przez inwalidę nowych dowodów w terminie, o którym mowa w ust. 1, bądź po ewentualnym przeprowadzeniu z urzędu odpowiedniego postępowania prezydium kieruje sprawę do KIZ.

4. Rewizję orzeczeń inwalidzkich komisji rewizyjno-lekarskich (IKRL) przeprowadzają obwodowe komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, a orzeczeń inwalidzkich komisji odwoławczych (IKO) — wojewódzkie komisje do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

§ 6. 1. Jeżeli w przypadkach wymienionych w § 1 pkt 1 KIZ nie stwierdzi zmian w stanie zdrowia inwalidy w odniesieniu do uszkodzeń pozostających w związku ze służbą wojskową, wysokość pobieranego przez inwalidę zaopatrzenia pieniężnego pozostaje bez zmian.

2. Jeżeli KIZ stwierdzi poprawę stanu zdrowia inwalidy w odniesieniu do uszkodzeń pozostających w związku ze służbą wojskową, zaopatrzenie pieniężne pobierane przez inwalidę ulega zmniejszeniu lub wstrzymaniu, stosownie do przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r.

3. Jeżeli KIZ stwierdzi pogorszenie uszkodzeń zdrowia pozostających w związku ze służbą wojskową i ustali, że uszkodzenia te uzasadniają zaliczenie inwalidy do co najmniej III grupy inwalidów, podwyższa się dotychczas pobierane przez niego zaopatrzenie pieniężne, stosownie do przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r.

4. Jeżeli KIZ ustali pogorszenie pozostających w związku ze służbą wojskową uszkodzeń zdrowia, ale nie stwierdzi, że uszkodzenia te uzasadniają zaliczenie do co najmniej III grupy inwalidów, to pobierane dotychczas przez inwalidę zaopatrzenie pieniężne nie może być podwyższone i pozostaje bez zmian, chociażby pogorszenie ogólnego stanu zdrowia inwalidy uzasadniało zaliczenie do II lub III grupy inwalidów.

5. Jeżeli KIZ ustali, że pogorszenie ogólnego stanu zdrowia uzasadnia zaliczenie do I grupy inwalidów, przyznaje się inwalidzie dodatek na pielęgnację w wysokości 162 zł miesięcznie.

6. Jeżeli KIZ ustali, iż ogólny stan zdrowia inwalidy, który pobierał dodatek na pielęgnację, nie uzasadnia zaliczenia do I grupy inwalidów, wypłata dodatku na pielęgnację ulega wstrzymaniu.

II. Kierowanie do komisji oraz wymiar zaopatrzenia dla osób, których prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego powstało po dniu 30 czerwca 1954 r. na podstawie dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 159).

Zgłaszanie i dokumentacja wniosków oraz kierowanie do komisji.

§ 7. 1. Prezydium właściwe ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego przyjmuje wnioski o przyznanie zaopatrzenia na podstawie dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 37, poz. 159) zgłoszone przez właściwy organ wojskowy albo bezpośrednio przez samego zainteresowanego lub jego pełnomocnika.

2. Zakres działania i obowiązki władz wojskowych w sprawie zgłaszania wniosków o przyznanie zaopatrzenia inwalidzkiego określa zarządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 sierpnia 1954 r. (Monitor Polski Nr A-83, poz. 966).

§ 8. Do wniosku o przyznanie zaopatrzenia inwalidzkiego należy dołączyć:

- 1) w stosunku do żołnierza zwolnionego ze służby wojskowej wskutek zupełnej niezdolności do tej służby — orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej stwierdzające związek uszkodzeń zdrowia ze służbą wojskową;
- 2) kwestionariusz według ustalonego wzoru ze wskazaniem okresów zatrudnienia zainteresowanego przed powołaniem go do służby wojskowej oraz okresów odbytej służby wojskowej (bez podania jednostek wojskowych i zajmowanych stanowisk);
- 3) jeżeli zainteresowany był zatrudniony przed powołaniem do służby wojskowej — zaświadczenie zakładu pracy stwierdzające rodzaj zatrudnienia oraz zaświadczenie stwierdzające wysokość zarobków z ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia i datę ustania zatrudnienia, a ponadto, jeżeli niezdolność do pracy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową — dokumenty stwierdzające posiadanie wymaganego okresu zatrudnienia (zgodnie z pouczeniem zawartym w kwestionariuszu).

§ 9. 1. W przypadku niedołączenia do wniosku dokumentów wymienionych w § 8 pkt 2 i 3 prezydium zwraca zainteresowanego lub jego pełnomocnika do uzupełnienia brakujących dokumentów w ciągu 30 dni od otrzymania pisma z pouczeniem, iż nieprzedstawienie w tym terminie brakujących dokumentów może spowodować to, że w przypadku uznania za inwalidę ewentualna renta inwalidzka wymierzona zostanie w takiej samej wysokości, jak inwalidom, którzy przed powołaniem do służby wojskowej nie byli pracownikami.

2. W przypadku niedołączenia do wniosku orzeczenia, o którym mowa w § 8 pkt 1, prezydium zwraca się do właściwej ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego wojskowej komendy rejonowej o podanie okresu czasu, w którym zainteresowany odbywał służbę wojskową, oraz czy został zwolniony z wojska na podstawie orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej, czy też bez wydania orzeczenia tej komisji i w tym przypadku, czy podczas odbywania służby wojskowej był w ogóle badany przez wojskową komisję lekarską, prosząc — w przypadku jeżeli zainteresowany był badany przez wojskową komisję lekarską — o nadesłanie odpisu orzeczenia tej komisji. Jeżeli zainteresowany został zwolniony z wojska bez uprzedniego badania przez wojskową komisję lekarską, należy prosić o podanie, czy zainteresowa-

ny w czasie pełnienia służby wojskowej uległ jakimś wypadkowi bądź czy i na co był leczony oraz w jakim czasie miał miejsce ewentualny wypadek lub choroba.

§ 10. Po skompletowaniu wszystkich dokumentów wymienionych w § 8 bądź nieprzedstawieniu w terminie 30 dni (§ 9 ust. 1) dokumentów wymienionych w § 8 pkt 2 i 3 prezydium kieruje sprawę do KIZ. W przypadku, o którym mowa w § 9 ust. 2, prezydium kieruje sprawę do KIZ po otrzymaniu z wojskowej komendy rejonowej odpisu orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej bądź też odpowiednich wyjaśnień dotyczących zwolnienia zainteresowanego ze służby wojskowej i doznanych w wojsku uszkodzeń zdrowia.

§ 11. Jeżeli orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej, wydane według zasad obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., stwierdza istnienie częściowego związku przyczynowego uszkodzenia zdrowia ze służbą wojskową albo że związek przyczynowy uszkodzenia zdrowia ze służbą wojskową nie został ustalony, prezydium przesyła orzeczenie do właściwej wojskowej komisji lekarskiej, która wydała orzeczenie, w celu wydania opinii na orzeczeniu co do istnienia lub braku związku uszkodzenia zdrowia ze służbą wojskową w myśl nowych zasad.

§ 12. Jeżeli orzeczenie wydane przez KIZ zaliczy inwalidę do jednej z grup inwalidów, ale nie ustala, czy inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą wojskową, prezydium skieruje takie orzeczenie do właściwej — ze względu na miejsce zamieszkania inwalidy — wojskowej komendy rejonowej w celu stwierdzenia przez wojskową komisję lekarską na orzeczeniu wydanym przez KIZ, czy inwalidztwo pozostaje, czy też nie pozostaje w związku ze służbą wojskową. Na podstawie stwierdzenia przez wojskową komisję lekarską istnienia lub nieistnienia związku inwalidztwa ze służbą wojskową prezydium dokona odpowiedniego wymiaru renty inwalidzkiej.

§ 13. Jeżeli zainteresowanemu przysługuje dodatek do renty z tego tytułu, że przed powołaniem do służby wojskowej był pracownikiem nauki albo że jest on oznaczony przez władze Polskiej Ludowej orderami, do wniosku powinny być dołączone dokumenty stwierdzające posiadanie tytułu samodzielnego lub pomocniczego pracownika nauki lub posiadanie orderu.

§ 14. Jeżeli zainteresowany ma na utrzymaniu dzieci, wnuki, rodzeństwo, zwane w dalszym ciągu „dziećmi”, należy dołączyć do wniosku:

- 1) dokumenty stwierdzające daty ich urodzenia, a dla uczęszczających do szkół w wieku od 16 do 18 lat także zaświadczenie szkolne;
- 2) oświadczenie zainteresowanego poświadczone przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej, właściwej ze względu na miejsce jego zamieszkania, lub przez komitet blokowy, stwierdzające, że zainteresowany lub dzieci nie pozostają w zatrudnieniu i że na dzieci nie są wypłacane zasiłki rodzinne lub renty oraz że dzieci nie korzystają ze świadczeń z funduszy publicznych (stypendium, bezpłatne utrzymanie w domu dziecka, szkoła kadetów itp.);
- 3) zaświadczenie wydane przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego, o pozostawianiu dzieci obcych, wnuków i rodzeństwa na utrzymaniu i wychowaniu zainteresowanego;
- 4) dla dzieci obcych, wnuków i rodzeństwa wyciąg z akt zgonu obojga rodziców, jeśli rodzice nie żyją, a jeżeli żyją — zaświadczenie wydane przez prezy-

dium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej o ich stanie majątkowym.

§ 15. Do wniosku o rentę rodzinną dla wdowy (wdowca) należy dołączyć:

- 1) kwestionariusz według ustalonego wzoru;
- 2) zaświadczenie (orzeczenie) właściwego organu wojakowego, stwierdzające datę śmierci żołnierza i okoliczności, czy śmierć żołnierza pozostaje, czy też nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, a jeżeli chodzi o inwalidę — wyciąg z aktu zgonu ze wskazaniem przyczyny zgonu;
- 3) zaświadczenie zakładu pracy stwierdzające rodzaj zatrudnienia i wysokość zarobku zmarłego żołnierza z ostatnich 12 miesięcy pracy — o ile żołnierz był pracownikiem przed powołaniem do służby wojskowej, a jeżeli chodzi o inwalidę — decyzję przyznającą rentę inwalidzie;
- 4) dokument stwierdzający datę urodzenia małżonka;
- 5) wyciąg z aktu małżeństwa;
- 6) zaświadczenie wydane przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej o istnieniu wspólności małżeńskiej do chwili śmierci żołnierza (inwalidy), jeżeli wyciąg z aktu małżeństwa został sporządzony przed śmiercią żołnierza (inwalidy);
- 7) zaświadczenie wydane przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej o zarobkowaniu małżonka w chwili śmierci żołnierza (inwalidy), a jeżeli nie zarabował(a) — zaświadczenie o pozostawaniu małżonka na utrzymaniu żołnierza lub inwalidy w chwili jego śmierci;
- 8) oświadczenie małżonka, czy i jaką pobiera rentę lub zaopatrzenie, poświadczone przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej lub przez komitet blokowy;
- 9) wyrok sądu ustalający prawo małżonka do alimentów ze strony zmarłego żołnierza (inwalidy), jeżeli wniosek składa rozwiedziona małżonka;
- 10) odpisy dowodów stwierdzających posiadanie przez małżonka orderów wymienionych w art. 19 dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin.

§ 16. Do wniosku o rentę rodzinną dla rodziców należy dołączyć:

- 1) dowody wymienione w § 15 pkt 1, 2 i 3 lub decyzję przyznającą rentę inwalidzie;
- 2) dokument stwierdzający datę urodzenia rodziców i pokrewieństwo ze zmarłym (wyciąg z aktu urodzenia zmarłego i wyciąg z aktów urodzenia rodziców);
- 3) zaświadczenie wydane przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej o pozostawaniu rodziców na utrzymaniu żołnierza (inwalidy) w chwili jego śmierci;
- 4) oświadczenie rodziców, czy i jaką pobierają rentę lub zaopatrzenie, poświadczone przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej lub przez komitet blokowy;
- 5) dowody stwierdzające posiadanie przez rodziców orderów wymienionych w art. 19 dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin.

§ 17. Do wniosku o rentę rodzinną dla dzieci należy dołączyć:

- 1) dowody wymienione w § 15 pkt 1, 2 i 3 lub decyzję przyznającą rentę inwalidzie;
- 2) dowody wymienione w § 14 pkt 1, 3 i 4;
- 3) oświadczenie ubiegającego się o rentę, że dzieci nie pozostają w zatrudnieniu, że nie są na nie wypłacane

zasiłki rodzinne lub renty oraz że nie korzystają ze świadczeń z funduszy publicznych (stypendia, bezpłatne utrzymanie w domu dziecka, szkoła kadetów itp.), poświadczone przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej lub przez komitet blokowy.

§ 18. W przypadku gdy wymagany jest dowód stwierdzający datę urodzenia, notatka sporządzona na podstawie okazanego dowodu osobistego może zastąpić wyciąg z aktu urodzenia. Notatka powinna być sporządzona, datowana i podpisana przez osobę do tego specjalnie upoważnioną z podaniem, że została sporządzona na podstawie okazanego dowodu osobistego oraz numeru i serii dowodu.

§ 19. Zainteresowany lub jego pełnomocnik może przeglądać akta sprawy pod nadzorem wyznaczonego pracownika. Jeżeli w aktach sprawy znajdują się dokumenty o charakterze poufnym, należy usunąć je na czas przeglądania akt przez zainteresowanego (pełnomocnika).

Obliczanie podstawy wymiaru.

§ 20. 1. Przy obliczaniu przeciętnego miesięcznego zarobku z ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia za miesiąc zatrudnienia uważa się miesiąc, w którym zainteresowany pozostawał w stosunku zatrudnienia, a okres 12 miesięcy zatrudnienia liczy się wstecz od daty ustania zatrudnienia, jeśli zatrudnienie ustało nie wcześniej niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem służby wojskowej lub od daty powołania do wojska, jeżeli powołanie przerwało zatrudnienie. Jeżeli zatrudnienie ustało wcześniej aniżeli na 3 miesiące przed powołaniem do służby wojskowej, należy przyjąć, że zainteresowany w chwili powołania do służby wojskowej nie pozostawał w stosunku pracy najemnej (§ 23 ust. 2).

2. Jeżeli w okresie pozostawania w stosunku zatrudnienia zainteresowany miał przerwy, w czasie których przysługiwał mu z ubezpieczenia społecznego zasiłek z powodu choroby lub macierzyństwa, wówczas dla obliczenia przeciętnego zarobku z okresu ostatnich 12 miesięcy zatrudnienia przyjmuje się podstawę wymiaru tych zasiłków.

3. Jeżeli zainteresowany w okresie ostatnich 12 miesięcy pozostawania w stosunku zatrudnienia miał inne przerwy niż wymienione w ust. 2, wówczas sumę zarobku uzyskaną w powyższym okresie zatrudnienia dzieli się przez liczbę miesięcy pozostałych po odliczeniu przerw.

§ 21. 1. Jeżeli zainteresowany był zatrudniony krócej niż 12 miesięcy, ale co najmniej jeden miesiąc, wówczas przeciętny miesięczny zarobek ustala się na podstawie zarobków z faktycznego okresu zatrudnienia.

2. Jeżeli zainteresowany był zatrudniony mniej niż jeden miesiąc, za podstawę wymiaru renty przyjmuje się zarobek, jaki zainteresowany osiągnąłby na podstawie umowy o pracę, gdyby się stał inwalidą lub nie zmarł, a jeżeli na podstawie umowy nie można ustalić zarobku, za podstawę wymiaru renty przyjmuje się zarobek, jaki otrzymali inni pracownicy tego zakładu pracy zatrudnieni w tym samym lub podobnym charakterze i o podobnych kwalifikacjach w tym miesiącu zatrudnienia, w którym pracownik stał się inwalidą lub zmarł.

§ 22. 1. Dla osób, które przed powołaniem do służby wojskowej uczęszczały do szkół przysposobienia zawodowego, partyjnych albo do szkół związków zawodowych, przeciętny miesięczny zarobek oblicza się z ostatnich 12 miesięcy przed skierowaniem do szkoły, przy czym mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 20 i 21.

2. Dla osób, które przed powołaniem do służby wojskowej uczęszczały do szkół przysposobienia zawodowe-

go, a przed rozpoczęciem nauki nie były zatrudnione, oraz dla osób, które przed powołaniem do służby wojskowej wykonywały pracę w zakładach pracy w związku z nauką zawodu, przyjmuje się za podstawę wymiaru renty najniższy podstawowy zarobek, jaki otrzymałby pracownik, który ukończył naukę danego zawodu.

§ 23. 1. Przyjęta za podstawę wymiaru kwota przeciętnego miesięcznego zarobku w każdym razie nie może być niższa od kwoty 500 zł i nie może przewyższać kwoty 1200 zł.

2. Dla osób, które przed powołaniem do służby wojskowej nie pozostawały w stosunku pracy najemnej, za podstawę wymiaru należy przyjąć kwotę 400 zł. Dotyczy to również osób, które nie dostarczyły dokumentów, o jakich mowa w § 8 pkt 3. W przypadku późniejszego złożenia tych dokumentów nowy wymiar renty następuje na trzy miesiące wstecz od dnia złożenia dokumentów, nie wcześniej jednak niż od dnia powstania prawa do renty.

W y m i a r ś w i a d c z e ń.

§ 24. 1. Prezydium obowiązane jest rozpatrzyć złożony wniosek bezzwłocznie po jego otrzymaniu i wydać decyzję najpóźniej w ciągu 14 dni od otrzymania ostatniego dokumentu lub wyjaśnienia ostatnich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji.

2. Jeżeli z treści wniosku wynika, że może on obejmować również świadczenie z innego tytułu, prezydium odstępuje w tej części wniosek do załatwienia właściwej instytucji.

3. Do wypłaty zaopatrzenia pieniężnego można przystąpić dopiero po ustaleniu, że inwalida nie otrzymuje innej renty.

§ 25. 1. Po zebraniu wszystkich dowodów potrzebnych do rozpatrzenia wniosku prezydium wydaje decyzję na piśmie.

2. Decyzja powinna ustalać rodzaj przyznanego lub odmówionego świadczenia, powołanie przepisów prawnych, na których jest oparta, oraz pouczenie o środkach prawnych.

3. Ponadto decyzja przyznająca świadczenia pieniężne określa wysokość świadczeń, sposób ich obliczania, datę rozpoczęcia wypłaty, jeżeli przyznano rentę, jak również pouczenie, o jakich okolicznościach mających wpływ na prawo do świadczeń rencista jest obowiązany zawiadomić prezydium.

4. Decyzja odmowna powinna zawierać uzasadnienie odmowy.

§ 26. 1. Jeżeli zgłaszający wniosek o zaopatrzenie, o którym mowa w §§ 14, 15 16 i 17, nie przedłoży żądanych przez prezydium dowodów potrzebnych do stwierdzenia jego prawa do świadczeń w ciągu jednego miesiąca od daty otrzymania żądania lub bez uzasadnionych przyczyn nie zgłosi się do badania lekarskiego, prezydium wydaje decyzję odmowną.

2. Jeżeli nieprzedłożenie dowodów nastąpiło z ważnych przyczyn, prezydium może przedłużyć termin do przedłożenia dowodów, jednak nie więcej niż do 6 miesięcy od daty żądania.

§ 27. Jeżeli inwalida nie przedłoży w oznaczonym terminie żądanych przez prezydium dokumentów, mających wpływ na prawo do renty lub jej wysokość, lub bez uzasadnionych przyczyn nie zgłosi się do badania

lekarskiego, wypłatę renty wstrzymuje się. Po przedłożeniu przez inwalidę dokumentów lub poddaniu się przez niego badaniu prezydium wznawia wypłatę renty, jednak na okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od daty złożenia dokumentów lub poddania się badaniu.

§ 28. Ponowny wniosek o przyznanie renty odmówionej z powodu braku inwalidztwa można zgłosić przed upływem roku od daty odmownej decyzji, jeżeli zainteresowany przedłoży zaświadczenie lekarza społecznej służby zdrowia stwierdzające istotne pogorszenie stanu zdrowia.

§ 29. 1. Do ponownego ustalenia świadczeń i wznowienia postępowania stosuje się odpowiednie przepisy przewidziane dla pierwszego ustalenia.

2. Jeżeli wznowienie postępowania wykaże, że odmowa świadczeń albo niższy wymiar nastąpiły na skutek błędu prezydium, świadczenie należy wypłacić od dnia zgłoszenia wniosku załatwionego błędną decyzją.

§ 30. Jako członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej z tytułu wychowania dziecka poniżej 7 lat uwzględnia się kolejno matkę, babkę, ojca i dziadka.

W y p ł a t a ś w i a d c z e ń.

§ 31. Rentę inwalidzką wypłaca się do rąk osoby uprawnionej, a jeśli dla niej ustanowiono opiekuna lub kuratora — rentę wypłaca się do ich rąk.

§ 32. Rentę rodzinną wypłaca się do rąk pozostałego małżonka, a gdy po zmarłym pozostały sieroty zupełne — do rąk opiekuna.

§ 33. Do rąk jednego z żyjących rodziców wypłaca się rentę rodzinną, jeśli do renty uprawnieni są tylko oni sami lub łącznie z rodzeństwem zmarłego żołnierza (inwalidy).

§ 34. Gdy po zmarłym pozostał małżonek i sieroty zupełne, dla których został ustanowiony inny opiekun, wypłaca się oddzielnie rentę rodzinną dla małżonka i jego dzieci, nad którymi sprawuje opiekę, oddzielnie zaś do rąk opiekuna sierot zupełnych.

§ 35. Rodzicom wypłaca się oddzielnie należną im część renty rodzinnej. Innym uprawnionym członkom rodziny wypłaca się oddzielnie ich część renty rodzinnej na uzasadnione żądanie.

§ 36. Przy wypłacie renty rodzinnej do rąk różnych osób dokonywa się podziału renty rodzinnej, dzieląc łączną rentę bez dodatku przez liczbę uprawnionych członków.

§ 37. Dodatki do renty wypłaca się do rąk osób, którym one przysługują, lub do rąk opiekunów tych osób.

§ 38. Zasiłek pogrzebowy wypłaca się do rąk osoby, która pokryła koszty pogrzebu.

§ 39. Jeżeli w wyniku obliczenia świadczenia przypadaby do wypłaty miesięcznej końcówka w groszach, zaokrągla się ją w górę do pełnego złotego, gdy końcówka wynosi powyżej 49 groszy, a w dół — gdy końcówka wynosi 49 groszy lub mniej. Zaokrąglenie kwot z końcówkami w groszach dotyczy tylko kwot przypadających do wypłaty miesięcznej, a więc nie podlegają zaokrągleniu składniki tej kwoty.

Koszty postępowania.

§ 40. Koszty postępowania ponosi prezydium.

§ 41. 1. Osoby ubiegające się o świadczenia uregulowane dekretem o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych, wezwane przez prezydium do stawiennictwa, mają prawo do zwrotu tylko kosztów przejazdu.

2. Osoby pobierające renty (zaopatrzenia) oraz osoby składające zeznania w związku z załatwianiem spraw świadczeń dla innych osób, wezwane przez prezydium do stawiennictwa, mają prawo do zwrotu:

- 1) kosztów przejazdu;
- 2) utraconego zarobku lub strawnego;
- 3) kosztów noclegu.

3. Uprawnienia określone w ust. 2 przysługują również osobie towarzyszącej wezwanemu, jeżeli stan jego zdrowia wymaga opieki innej osoby.

§ 42. Zwrot kosztów przejazdu obejmuje:

- 1) cenę biletu kolejowego III klasy pociągu osobowego, a jeżeli nie ma połączenia kolejowego — cenę biletu autobusowego lub na przejazd statkiem;
- 2) koszt przejazdu innym środkiem lokomocji (furmanka itp.), jeżeli zachodzi konieczność jego użycia — w wysokości stwierdzonej przez prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedla) rady narodowej na podstawie obowiązujących taryf (cenników);
- 3) cenę biletu najtańszego z miejskich środków komunikacyjnych (tramwaje, autobusy, trolejbusy) lub koszt przejazdu dorożką albo taksówką, jeżeli stan zdrowia osoby wezwanej wymagał użycia tylko tego środka lokomocji.

§ 43. Utracony zarobek podlega zwrotowi na podstawie zaświadczenia zakładu pracy stwierdzającego fakt utraty zarobku oraz jego wysokość. Jeżeli osoba wezwana utraciła tylko część zarobku dziennego, należy zwró-

cić tylko odpowiednią część zarobku. Wysokość zwrotu nie może przekraczać kwoty 50 zł za dzień pracy i nie może być niższa niż strawne.

§ 44. Strawne wypłaca się osobom zamiejscowym, jeżeli nie przysługuje im zwrot utraconego zarobku i jeżeli pobyt w siedzibie prezydium łącznie z podróżą w obie strony trwał dłużej niż 12 godzin. Wysokość strawnego wynosi 9 zł za dzień (dobę). Jeżeli pobyt osoby wezwanej trwał dłużej niż dobę, wówczas czas ponad 8 godzin liczy się za całą dobę.

§ 45. W przypadku konieczności noclegu osoby wezwanej w siedzibie prezydium zwraca się faktyczny koszt noclegu — najwyżej 9 zł.

§ 46. Przyznania i wypłacania należności, o których mowa w §§ 42 — 45, dokonują właściwe prezydiuma.

Cz ę ś ć o g ó l n a.

§ 47. Prezydium wznawia postępowanie zakończone prawomocną decyzją, jeżeli zainteresowany przedłoży nowe dowody mające istotny wpływ na ocenę prawa do renty lub jej wysokości.

§ 48. 1. Osoby pobierające rentę obowiązane są zawiadomić prezydium o ustaniu lub o zmianie okoliczności wymienionych w decyzji, a mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

2. Prezydium ma prawo żądać od osób pobierających rentę przedkładania dowodów stwierdzających dalsze istnienie prawa do świadczeń oraz badać z urzędu, czy warunki do świadczeń istnieją nadal.

§ 49. Prawomocne decyzje w sprawach o zwrot świadczeń podlegają wykonaniu w trybie egzekucji administracyjnej.

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:
w z. L. Chajna

249

OBWIESZCZENIE PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 9 marca 1955 r.

w sprawie ogłoszenia ustalonych przez Narodowy Bank Polski kursów dewiz i pieniędzy zagranicznych.

Na podstawie art. 12 pkt 5 ustawy dewizowej z dnia 28 marca 1952 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 133) ogłasza się ustaloną przez Narodowy Bank Polski tabelę kursów dewiz i pieniędzy zagranicznych nr 1/55, stanowiącą załącznik do obwieszczenia.

Tabela zawarta w załączniku obowiązuje od dnia 9 marca 1955 r. Jednocześnie traci moc tabela kursów

dewiz i pieniędzy zagranicznych nr 9, stanowiąca załącznik do obwieszczenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 16 grudnia 1954 r. w sprawie ogłoszenia ustalonych przez Narodowy Bank Polski kursów dewiz i pieniędzy zagranicznych (Monitor Polski Nr 119, poz. 1686).

Prezes Narodowego Banku Polskiego: W. Trąmpczyński